

29 MART 2008 - 2008/1. DÖNEM
SERBEST MUHASEBECİ MALİ MÜŞAVİRLİK
HUKUK SINAVI
SORU VE CEVAPLARI

SORU 1) Sosyal Sigortalar Kanunu'na göre;

- Analık Sigortasını tanımlayınız
- Analık Sigortası yardımlarından yararlanmanın şartlarını belirtiniz,
- Analık Sigortası ile sağlanan yardımları sadece belirtiniz.

CEVAP-1

a) Analık Sigortasının Tanımlanması

Sigortalı kadının veya sigortalı erkeğin sigortalı olmayan karısı ile Kurumdan kendi çalışmalarından dolayı gelir veya aylık almakta olan kadın veya erkeğin sigortalı olmayan karısının, analığı halinde belirli yardımları sağlayan bir sigorta koludur.

b) Analık Sigortası Yardımlarından Yararlanma Şartları

Analık sigortası yardımlarından yararlanabilmek için;

- 1) Sigortalı kadın için, doğumdan önceki bir yıl içinde en az 90 gün Analık Sigortası primi ödenmiş olması,
- 2) Sigortalı erkeğin doğumdan önceki bir yıl içinde en az 120 gün Analık Sigortası primi ödemiş olması, ayrıca sigortalı erkeğin doğum yapan kadınla doğumdan önce Medeni Kanuna göre evlenmiş bulunması,

Şarttır.

c) Analık Sigortası İle Sağlanan Yardımlar

Sosyal Sigortalar Kanunu'nun 43. maddesi uyarınca sigortalı kadının veya sigortalı erkeğin sigortalı olmayan karısının analığı halinde aşağıda yazılı yardımlar sağlanır.

- 1) Gebelik muayenesi yaptırılır ve gerekli sağlık yardımları sağlanır.
- 2) Doğumda gerekli sağlık yardımları sağlanır.
- 3) Emzirme yardımı parası ödenir.
- 4) Sigortalı kadına, doğumdan önce ve sonra işinden kaldığı günler için ödenek verilir.
- 5) Analık halı sebebiyle gerekirse yurt içinde başka bir yere gönderilir.

Kurumdan kendi çalışmalarından dolayı gelir veya aylık almakta olan kadın veya erkeğe sigortalı olmayan eşi,analık halinde sadece (1),(2),(3) ve (5) bentlerinde sayılan yardımlardan yararlanırlar.

SORU 2) Hakkın kazanılması kavramını açıklayınız ve hakkın kazanılması yollarını kısaca açıklayınız.

CEVAP- 2) Hakkın kazanılması, kişinin hak sahibi konumuna gelmesini, bir hakkın bir kişiye bağlanmasını, bir hak ile bir kişi arasında bir bağlantı kurulmasını ifade eder. Hakkın kazanılması, bir hukuki olay ya hukuki fiil ya da hukuki işlem yollarıyla gerçekleşir.

Hakkın kazanılması yolları aşağıda belirtilmiştir.

1. Aslen kazanma

Bir hakkın aslen kazanılması demek, bir kimsenin o zamana kadar hiç kimseye ait olmayan bir hakkı kendi fiiliyle elde etmesi demektir. Bu durumda hak sahibi bu hakkın ilk sahibi olarak, doğrudan doğruya hakkı kazanmaktadır. Hakkın daha önce bir sahibi yoktur. Örneğin avlanma suretiyle bir hayvanın mülkiyetinin elde edilmesi aslen kazanmadır.

2. Devren Kazanma

Bir hakkın devren kazanılması , bir kimsenin o hakkı o zamana kadar sahibi bulunan kişiden elde etmesi demektir. Burada hak başkasından devren kazanılmaktadır. Bir kişi şey üzerindeki hakkını kaybederken, bir diğeri bu şeyin sahipliğini kazanmaktadır.

Hakkın devren kazanılması “**külli halefiyet (tümünden geçiş)**” veya “**cüz’i halefiyet (tekten geçiş)**” tarzında ortaya çıkar. Külli halefiyetin tipik örneği mirastır. Miras bırakanın ölümüyle tüm mal varlığı - herhangi bir devir işlemine gerek olmaksızın- bir bütün olarak mirasçılara geçer. Ancak mirasçılar, bu mala birlikte (miras şirketi) şeklinde (elbirliğiyle) malik olurlar.

Cüz’i halefiyette ise kişinin malvarlığını oluşturan şey tek olarak (münferiden) bir başkasına devredilmektedir. Bu şeyin hak sahipliğinin (mülkiyetinin) hakkı devralana geçmesi için **taşınmazlarda “tescil”, taşınırlarda “teslim”, alacaklarda ise “temlik”** işlemine gerek vardır. Oysa mirasta yer alan taşınmaz/taşınır mallar ve alacak bu işlemlere gerek olmaksızın kendiliğinden mirasçılara geçmektedir. Daha sonra yapılacak tescil/teslim veya temlik işlemleri sadece açıklayıcı bir işleve sahiptir.

3. Tesisen Kazanma

(Örnek: bir mal üzerinde rehin hakkı kurulması): Burada mevcut bir hakka dayanarak, başka bir hak kurulmaktadır. Bir malın maliki bu mal üzerinde bir başkası lehine (borcuna karşılık) bir rehin hakkı kurmaktadır.

SORU 3) Kolektif şirketi tanımlayınız ve kuruluş işlemlerini kısaca açıklayınız.

CEVAP 3)

T.T.K.’nun 153. maddesine göre kolektif şirket “**ticari bir işletmeyi bir ticaret ünvanı adı altında işletmek amacıyla gerçek kişiler tarafından kurulan ve ortaklardan hiç birinin sorumluluğu şirket alacaklarına karşı sınırlandırılmamış olan**” şirkettir.

O halde kolektif şirket:

- 1- İktisadi ve kâr amaçlı kurulan ticari bir işletmedir.
- 2- Bir ticaret ünvanı vardır. Ticaret ünvanı uygun seçilmiş olmalı, ahlâk ve âdâba aykırı, kamuoyu tedirgin edici nitelikte olmamalıdır. T.T.K.’nun 44. maddesine göre “.....ticaret ünvanı, bütün ortakların veya hiç olmazsa ortaklardan birinin adı ve soyadıyla ve türünü gösterecek bir ibareyi” içermelidir.

3- Gerçek kişiler tarafından kurulabilir. Tüzel kişiler, kolektif şirkette kurucu ve ortak olamazlar. Kamu düzenini ilgilendiren bu ilke, kolektif şirketi diğer şirket türlerinden ayıran en önemli özelliktir.

4- Ortakların şirket alacaklılarına karşı sorumluluğu, sınırsız sorumluluktur, müteselsil bir sorumluluktur. Ortaklar, şirkete girişinden önceki şirket borçlarından aynı derecede sorumlu oldukları gibi, bu kurallara aykırı sözleşmeye konan hükümler, üçüncü kişiler yönünden geçerli ve bağlayıcı değildir.

Şirket Kuruluşu Sırasında Yapılacak İşlemler

1. Ana Sözleşmenin Hazırlanması

Kollektif şirketin kurulması için, ortakların bir şirket sözleşmesi hazırlamaları gerekir. TTK'nın 154. maddesine göre, kolektif şirketlerinin mukavelelerinin yazılı olması ve ortakların imzalarının noter tarafından tasdik edilmesi şarttır.

2. Kollektif Şirket Kuruluşunun Tescil Ettirilmesi

Şirket ana sözleşmesinin şirketi temsile yetkili kişi ve/veya kişiler tarafından noterde onaylatılmasından sonra en geç 15 gün içerisinde, onaylı şirket sözleşmesinin aslını şirket merkezinin bulunduğu yerdeki ticaret ve sanayi odası (Ticaret ve sanayi odalarının ayrı olması durumunda ise ticaret odası) bünyesinde yer alan ticaret sicil memurluğuna vermek ve tescilini istemek zorundadırlar. Kollektif şirket ticaret siciline tescil ile tüzel kişilik kazanır.

SORU 4) İdari Yargılama Usulü Kanunu'na göre idari dava türlerini tanımlayınız ve tam yargı davası ile iptal davası arasındaki farklılıkları belirtiniz.

CEVAP-4) 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2. maddesine göre, idari dava türleri şunlardır :

a) İdari işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlal edilenler tarafından açılan **iptal davaları**,

b) İdari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları doğrudan muhtel olanlar tarafından açılan **tam yargı davaları**,

c) Tahkim yolu öngörülen imtiyaz şartlaşma ve sözleşmelerinden doğan uyuşmazlıklar hariç, kamu hizmetlerinden birinin yürütülmesi için yapılan her türlü **idari sözleşmelerden** dolayı taraflar arasında çıkan uyuşmazlıklara ilişkin davalar.

Tam yargı ve iptal davası arasındaki farklılıklar şöyle sıralanabilir:

- Tam yargı davası ile iptal davası arasındaki en önemli farklılık, tam yargı davasının açılması için "**hakkın ihlal edilmiş (zarar görmüş) olması**"nın aranmasıdır. İptal davasının açılması için, davacının "**menfaatinin ihlal edilmesi (zarar görmesi) yeterlidir.**" Hakkın ihlali" gerekmez.

- İptal davasına sadece idari işlemler konu olabileceği halde, tam yargı davasına idari işlemler, idari eylemler ve idari sözleşmeler konu olabilir.

- İptal davasında işlemin iptali istendiği halde, tam yargı davasında davacıya bir hakkın yerine getirilmesi, saldırının durdurulması, eski durumun geri getirilmesi ya da uğranılan zararın tazmini gibi imkanlar tanınmıştır.

- İptal davasının doğurduğu sonuçtan taraflar dışında ilgili diğer kişiler de yararlandığı halde, tam yargı davasında sonuçtan sadece davanın tarafları yararlanır.